0217-0222- SS Callixtus I - Decretum de Ieiunio Quattuor Temporum per Annum

O93, f. 15rb; N442, f. 37vb; V630, f. 39ra; I83, f. 80vb; VD38, f. 73rb; SG670, p. 146b; P9629, f. 13r
[1]INCIPIT[2] EPISTOLA DECRETALIS CALISTI[3] PAPAE DE IEIUNIO QUATTUOR TEMPORUM PER[4] ANNUM ET RELIQUIS CAUSIS. <P9629, f. 13v>

Calistus[5] [6] archiepiscopus ecclesiae [catholicae urbis Romae Benedicto[7] fratri et coepiscopo salutem <I83, f. 81ra> in domino.

Fraternitatis] amore constringimur[8] et apostolicae[9] sedis[10] mode[ramine[11] convenimur[12], ut consultis[13] fratrum, pro]ut dominus dederit, respondeamus eosque apostolicae sedis auctoritate inst[ruamus[14].
Ieiunium[15] quod ter in anno ap]ud nos celebrare[16] didicisti, convenientius[17] nunc per quattuor tempora fieri decernim[us, ut, sicut an]nus per quattuor volvitur tempora, <N442, f. 38ra> sic[18] et nos quaternum sollemne agamus ieiunium [per quattuor[19] anni tempora.] Et sicut replemur frumento[20], vino et oleo ad alenda corpora, sic repleamur[21] ieiunio ad alendas[22] animas iuxta prophetae Zachariae vocem, qui ait: Factum est verbum domini ad me dicens: Haec dicit dominus exercituum: Sicut cogitavi, ut affligerem vos, <SG670, p. 147a> cum ad iracundiam me[23] provocassent <VD38, f. 73va> patres vestri, et non sum misertus, sic conversus cogitavi in diebus istis, ut benefaciam Hierusalem et domui Iuda. Nolite timere, haec sunt verba, quae facietis: Lo<V630, f. 39rb>quimini veritatem unusquisque cum proximo suo, veritatem et iudicium pacis[24] iudicate in portis vestris, et unusquisque malum[25] contra amicum suum[26], ne cogitetis in cordibus vestris, et iuramentum mendax, ne diligatis. Omnia enim haec sunt, quae odivi, dicit dominus. Et factum est verbum domini exercituum ad me di<I83, f. 81rb>cens: Haec dicit dominus exercituum: Ieiunium[27] quarti et ieiunium quinti et ieiunium septimi et ieiunium decimi[28] erit domui Iudae in gaudium et in[29] laetitiam et in sollemnitates praeclaras. Veritatem tantum et pacem[30] diligite, dicit dominus exercituum.
In hoc ergo omnes nos unanimes oportet esse, ut secundum apostolicam doctrinam idipsum dicamus <SG670, p. 147b> omnes, et[31] non sint[32] in nobis schismata. Simus[33] autem perfecti[34] in eodem sensu et in eadem scientia[35], in cuius operis devotione gratulamur dilectionem tuam esse consortem[36]. Non decet enim membra[37] a capite dissidere[38], sed iuxta sacrae scripturae testimonium omnia[39] [40] membra[41] [42] caput sequantur.
Nulli vero dubium est, quod apostolica ecclesia mater sit omnium ecclesiarum, a cuius vos[43] regulis nullatenus convenit deviare[44]. Et sicut filius venit facere voluntatem patris, sic et vos voluntatem vestrae impleatis matris[45], quae est[46] ecclesia[47], <VD38, f. 73vb> cuius caput, ut[48] praedictum est, Romana exsistit ecclesia. Quicquid[49] ergo[50] sine discretione iustitiae contra huius disciplinam[51] actum fuerit, ratum[52] [53] habere[54] ratio <O93, f. 15va> nulla permittit[55].
Criminationes[56] vero contra doctorem[57] nemo suscipiat, quia non oportet filios patres re<I83, f. 81va>praehendere, nec servos dominos lacerare. Filii ergo sunt doctorum omnes, quos instruunt, et sicut filii patres carnales, sic et hi patres debent diligere spiri<SG670, p. 148a>tales. Non enim bene vivit[58], qui non recte credit[59], aut patres[60] repraehendunt vel detrahunt suos[61]. Doctores ergo, qui et patres vocantur, magis portandi quam repraehendendi sunt, nisi in recta fide <N442, f. 38rb> erraverint. Nullus[62] ergo[63] doctor[64] per scripta[65] accusetur[66] nec sine[67] fideli et legitimo[68], qui[69] etiam[70] irrepraehensibilem vitam ac[71] conversationem ducat[72], accusatori[73] respondeat, quia indignum est, ut doctor stulto[74] et indocto atque repraehensibiliter viventi respondeat iuxta stultitiam suam[75] dicente[76] scriptura: Non respondeas stulto iuxta stultitiam suam. Non bene vivit, qui non recte credit. Nihil mali vult[77], <V630, f. 39va> qui fidelis est. Si quis fidelis est, videat, ne falsa loquatur aut cuiquam insidias ponat. Fidelis homo <VD38, f. 74ra> semper[78] fideliter agit, et infidelis callide insidiatur atque fideles[79] et pie ac iuste viventes perdere nititur[80], quia similis similem sibi quaerit. Infidelis vero[81] homo[82] mortu<I83, f. 81vb>us est in corpore vivente[83]. Econtra[84] sermones <SG670, p. 148b> fidelis hominis vitam[85] custodiunt auditorum[86].
Doctorem enim catholicum et praecipue[87] [88] domini sacerdotem, sicut nullo errore implicari[89] ita nulla oportet machinatione[90] aut cupiditate violari[91] dicente quippe scriptura sancta: Post concupiscentias tuas non eas, et a voluntate tua avertere. Multis mundi huius illecebris[92], multis vanitatibus resistendum est, ut verae continentiae obtineatur integritas. Cuius prima est labes superbia, initium transgressionis[93] et origo peccati, quoniam mens sponte[94] avida[95] nec abstinere novit nec pietati adhibere[96] consensus[97]. Nullus bonorum inimicum[98] habet nisi malum, qui ideo esse permittitur[99], ut aut corrigatur aut per ipsum bonus exerceatur. Quicquid ergo repraehensibile[100] [101] est, catholica defendit ecclesia.
Nulli[102] imperatori vel cuiquam pietatem[103] <SG670, p. 149a> custodienti licet aliquid[104] contra mandata divina praesumere. Iniustum ergo iudicium et definitio iniusta <P9629, f. 14r> regio[105] me<VD38, f. 74rb>[tu aut iussu aut[106] cuiuscumque[107] episcopi aut potentis a iudicibus ordinata vel actum[108] non valeat.]
<I83, f. 82ra> Homini religioso parum [esse debet inimicitias aliorum non exercere[109] vel augere male loquendo, nisi[110] etiam] eas exstinguere bene loquendo studue[rit. Melior est in malis factis humilis confessio quam in bonis[111]] superba gloriatio. Omnes vero, qui amant vitam beat[am, malunt[112] eam tranquillitatis suae et iustitiae] statu currere quam nostrorum peccatorum[113] poenis ultricibus interpolari[114].

[Memor enim sum me sub illius] nomine ecclesiae praesidere, cui[115] a domino Iesu Christo est glorificata confessio, et cuius fides omnes <N442, f. 38va> semper destruit errores. Et intellego aliter[116] mihi non licere quam[117] omnes conatus[118] meos[119] ei causae, in qua universalis ecclesiae[120] salus <SG670, p. 149b> infestatur, impendam. Spero autem[121] affuturam misericordiam dei[122], quod cooperante eius clementia[123] omnis pestifer morbus ipso pellente auferatur, et quicquid ipso inspirante atque auxiliante poterit salubriter fieri[124], cum tuae fidei et devotionis laude peragatur[125], quoniam res omnes aliter tutae esse non possunt, nisi[126] quae ad divini[127] muneris[128] famulatum pertinent[129], <VD38, f. 74va> sacer<V630, f. 39vb>dotalis defendat auctoritas.

Data XI Kal. Decemb. Antonio[130] et Alexandro <I83, f. 82rb> cc.[131] conss.

O93, f. 15va; N442, f. 38va; V630, f. 39vb; I83, f. 82rb; VD38, f. 74va; SG670, p. 149b; P9629, f. 14r

1 In P9629 sind einige Passagen des Briefes wegen Beschädigung der Handschrift nicht lesbar; diese sind im Text durch [...] gekennzeichnet
2 *Überschrift*] EPISTOLA CALISTI PAPAE *SG670*
3 CALIXTI *P9629*
4 PER ANNUM *fehlt VD38*
5 DECRETA CALIXTI *P9629*
6 Calixtus *V630;* Calixtus *korr. aus* Calextus *P9629*
7 benedictio *I83*
8 constringimur *korr. aus* constrigimur *SG670*
9 apostolicae *korr. zu* apostolico *V630*
10 sedis *fehlt V630*
11 *interlinear* regimine *VD38*
12 *interlinear* commovemur *VD38*
13 *am Rande* interrogationibus *VD38*
14 instituamus *SG670*
15 *am Rande* De ieiuniis IIIIor temporum *P9629; am Rande* De ieiunio quattuor temporum *I83*
16 celebrari *SG670*
17 *interlinear* congruentius *VD38*
18 sic et nos quaternum sollemne agamus ieiunium per quattuor anni tempora *fehlt I83; SG670*
19 quattuor anni] anni quattuor *V630*
20 furmento *VD38*
21 repleamur *korr. aus* replemur *P9629*
22 alandas *O93*
23 me provocassent] provocassent me *V630; P9629*
24 pacis *fehlt SG670*
25 mala *SG670*
26 suum *fehlt I83; SG670*
27 *interlinear* Quatuor ieiunia aliis mensibus sub lege erant quam nunc sub gratia Lege Hieronimum in Zachariam *SG670*
28 decimi erit *korr. aus* decimi *P9629*
29 in *fehlt I83; SG670*
30 pace *VD38*
31 ut *I83;* et *korr. aus* ut *SG670*
32 sint *korr. aus* sit *P9629*
33 Scimus *O93*
34 perfecti *fehlt P9629;* perfecti *korr. aus* fecti *VD38*
35 sententia *VD38*
36 *am Rande* participem *VD38*
37 membra a capite] a capite membra *V630; P9629*
38 *interlinear* discordare *VD38*
39 omnia membra caput sequantur. Nulli vero dubium est, quod apostolica ecclesia mater sit omnium *fehlt I83*
40 omnia membra caput sequantur. Nulli vero dubium est, quod apostolica ecclesia mater sit omnium ecclesiarum *fehlt SG670*
41 menbra caput *korr. aus* membra *O93*
42 membra capud sequantur. Nulli vero dubium est, quod apostolica ecclesia mater sit omnium ecclesiarum, a cuius vos regulis nullatenus convenit deviare (*am Rande* recedere). Et sicut filius venit facere voluntatem patris, sic et vos voluntatem vestrae impleatis matris quae est ecclesia *korr. aus* membra *VD38*
43 nos *VD38*

44 *am Rande* recedere *VD38*
45 matris quae est] matrisque *I83*
46 est *fehlt O93; N442; P9629*
47 ecclesiaę *I83*
48 et *VD38*
49 *am Rande* Ut nemo criminationem contra doctorem recipiat *I83*
50 ergo *fehlt P9629*
51 dissiplinam *VD38*
52 *am Rande* dignum iustum *VD38*
53 ratum *korr. aus* reatum *SG670*
54 habere *korr. zu* haberi *V630;* haberi *VD38; SG670*
55 *interlinear* concedit *VD38*
56 *am Rande* Non acusandos episcopos *P9629; am Rande* De accusatoribus *V630*
57 doctore *VD38*
58 vivunt *VD38; SG670*
59 credunt *VD38; SG670*
60 patres *korr. aus* papatres *SG670*
61 suis *I83*
62 *am Rande* Cui sit acusatori respondendum *P9629*
63 ergo doctor *korr. aus* ergo *O93*
64 doctor *korr. zu* doctorem *V630*
65 scriptura *P9629*
66 accuset *O93; V630*
67 nisi *V630; N442; SG670;* in se *VD38*
68 legitimo *korr. aus* legitima *V630*
69 quia *I83*
70 etiam *fehlt I83*
71 a *P9629*
72 educat *I83*
73 accusari *VD38*
74 stulto et *fehlt SG670*
75 suam dicente scriptura: Non respondeas stulto iuxta stultitiam suam *korr. aus* suam *P9629*
76 dicente scriptura: Non respondeas stulto iuxta stultitiam suam *fehlt I83; VD38; SG670*
77 vut *VD38;* vivit *SG670*
78 semper] semper semper *P9629*
79 fideles *korr. aus* fidele *VD38;* fideles *korr. aus* fidelis *SG670*
80 *am Rande* laborat *VD38*
81 vero *fehlt V630; P9629*
82 homo *fehlt N442*
83 viventi *I83*
84 Econtra] Et contra *V630; P9629;* Et econtra *I83*
85 vira *VD38*
86 auditorum] ad adiutorium *korr. aus* adiutorium *V630;* auditorum *korr. aus* adiutorum *P9629;* adiutorium *I83;* aut litorum *VD38*
87 praecipientem *VD38*
88 praecipue domini *korr. aus* praecipue *O93*
89 *interlinear* involvi *VD38*
90 *am Rande* Maligna dispositione sive tractatu *VD38*
91 *interlinear* corrumpi *VD38*
92 *interlinear* delectationibus *VD38*
93 transgressimus *VD38*
94 sponte] sponte sua *SG670*
95 *interlinear* cupida *VD38*
96 *am Rande* adiungere *VD38*
97 consensum *korr. aus* consensus *SG670*
98 inimicum *korr. aus* inicum *VD38*
99 permittitur ut *korr. aus* permittitur *SG670*
100 *interlinear* vel in *SG670*
101 inreprehensibile *V630; P9629; VD38*
102 *am Rande* Regiam vim contra episcopum non valere *P9629*

103 pietate *P9629*
104 aliquod *VD38*
105 regis *SG670*
106 Ad *I83;* aut *fehlt VD38*
107 ciuscunque *VD38*
108 acta *N442; VD38; SG670*
109 exercere] exercere si *SG670*
110 nisi etiam eas exstinguere bene loquendo *fehlt I83; SG670*
111 bonis] bonis factis *VD38*
112 *am Rande* magis optant *VD38*
113 peccarum *SG670*
114 *am Rande* corrumpi cruciari *VD38*
115 cuius *VD38; SG670*
116 alit *VD38*
117 quam] quam ut *SG670*
118 *am Rande* labores vires *VD38*
119 meas *VD38*
120 ecclesia *I83*
121 autem] autem mihi *VD38*
122 dei quod *fehlt I83; SG670*
123 clementia] clementia quod *I83; VD38;* clementia qua *korr. aus* clementia quod *SG670*
124 fieri *fehlt V630;* fieri *korr. aus* fidei *P9629*
125 peragat *V630*
126 nisi *fehlt VD38;* nisi] nisi ea *SG670*
127 divini *korr. aus* divini mune *P9629*
128 numeri *I83;* numeris *VD38*
129 pertinent] pertinent nisi eas *VD38*
130 antoni *I83*
131 cc. conss,] com consunt *VD38*